

El Monestir de Poblet por Don Cesar Martinell

El Monasterio de Poblet tiene una brillante pléyade de doctísimos historiadores. Estos, con sus obras aportan preciosos materiales para reconstruir la historia espiritual y temporal del célebre cenobio cisterciense fundado en el siglo XII por el gran conde de Barcelona Ramón Berenguer IV. A los historiadores actuales, se añadiran otros muchos, pues así lo requieren la grandeza intelectual, moral y material que alcanzó el Monasterio de Poblet y su poderosa influencia en los diversos órdenes de la vida social. Tanto las construcciones populetanas, como sus figuras sobresalientes, como sus instituciones religiosas y científicas, como sus riquezas artísticas, como sus códices y diplomas, sus manuscritos y sus libros, requieren numerosos investigadores que las historien y describan.

Solamente con semejante proceder y trabajo podremos reconstituir la historia completa del Monasterio populetano y comprender su altísima reputación y su extraordinaria influencia en los órdenes religiosos, científico, literario, artístico y social.

Con gran contento, por consiguiente, hemos de saludar la publicación de libros nuevos sobre el Monasterio de Poblet y debemos presentarlos y recomendarlos al público, para que sean muchos los que se interesen por tan glorioso monumento arquitectónico y se preocupen por su total restauración, no solamente en el orden material, sino incluso en el religioso y en el científico, contribuyendo a que Poblet vuelva a los Cistercienses y a que sea de nuevo un centro cultural de verdadera fama.

Hoy nos complacemos en presentar a nuestros lectores, uno de los mejores libros que se han escrito sobre Poblet. Su autor es D. Cesar Martinell. Su título: *El Monestir de Poblet*. Constituye este libro el volumen 9-10 de la Colección San Jordi (III-IV d'Art Cristià) y fué publicado en 1927 por la Editorial Barcino. Es un tomo en octavo de 281 páginas.

El señor Martinell estudia el Monasterio de Poblet con gran competencia técnica y científica. Competentísimo Arquitecto nos presenta con admirable precisión el grandioso monumento arquitectónico en su pasado y en su presente. Nos lo presenta también con verdadero cariño y entusiasmo, como natural de la comarca en donde se levanta tan espléndida maravilla artística.

El señor Martinell en su Índice clarísimo y completo, presenta el Plan de su libro, que desarrolla admirablemente. Para que nuestros ilustrados lectores se formen completa idea de lo que es y de lo mucho que vale la obra del señor Martinell, nos honramos en transcribir el referido Índice.

A través de sus diferentes partes, sub-partes y epígrafes, verán con toda precisión la vida del Monasterio, el historial de sus construcciones y la serie de sus estilos arquitectónicos:

"Índice

Pla del llibre.
PRIMERA PART: RESSENYA HISTORICA

I. Fundació.
II. Creixement i esplendor. Abats constructors.

Els béns. Els homes. Principals abadiats dels segles XII i XIII. Els

abadiats del segle XIV. Importància social i dignitats.

III. Estacionament. Abats polítics.

Situació general. Els abadiats del segle XV. Els abadiats del segle XVI.

IV. Decadència i ruina. Els abats quadriennals.

El darrer abat perpetu. Alguns abats quadriennals. Poblet durant la guerra napoleònica. La vida conventual als darrers temps. La caiguda.

SEGONA PART: LES CONSTRUCCIONS

V. Disposició general del Monestir.

VI. Construccions exteriors. Primer recinte.

VII. Segon recinte.

Porta Daurada. Plaça major i ses dependències. Fortificació i Porta Reial.

VIII. Dependències claustrals. Palau del rei Martí. Claustre.

Sobre-claustre. Aula capitular. Locutori i Biblioteca. Dormitori i Arxiu. Barberia, Llibreria de Pere III, Refetor i Cuina. Claustret de Novicis i altres dependències.

IX. Església major i annexes.

Fàbrica del temple. Cimbori. Sepulcres reials. Capella Reial i Campanar. Cor. Retaule major. Presbiteri i absis. Capelles i enterraments de l'Església. Atri o Galilea. Sagristia antiga. Sagristia nova. Cementiris.

X. Part posterior de la Mongia. Claustre del Locutori i de Sant Esteve. Capella de Sant Esteve, Cambres Reials i annexes. Joc de la pilota. Cases noves.

TERCERA PART: EVOLUCIO ARTISTICA

X. L'arquitectura. Romànic, Ojival. Del Renaixement al novoclassicisme.

XII. L'escultura. Romànic, Gòtica. Renaixement i barroc.

XIII. Poblet símbol. Bibliografia.

Como han apreciado nuestros lectores en la primera parte de su libro, trata el señor Martinell de la fundación, apogeo, decadencia y destrucción de Poblet. En su época de mayor apogeo y esplendor, que fué en el siglo XIV y en parte del XV, el ilustre autor nos pondera la importancia del cenobio cisterciense, haciéndonos ver la brillante actuación de sus abades y religiosos, las preeminencias que alcanzó en virtud de los Privilegios Pontificios y Reales; las riquezas artísticas y las religiosas sagradas que allí llegaban; lo floreciente de sus estudios, las solemnidades que en su Iglesia y en su recinto se celebraban frecuentemente; la influencia que Poblet tuvo no sólo en Cataluña y Aragón, sino también en Castilla, Portugal y Francia y en otros países de Europa. De Poblet salieron Cardenales, Arzobispos, Obispos y Abades que regularon numerosas Sedes; salieron multitud de maestros competentes en las ciencias y en las letras; innumerables diplomas que iban a la Curia de los Papas y a la Cancillería de los Reyes, a las Catedrales y Abadías, a los Palacios de los Obispos y de los magnates; multitud de libros, allí compuestos, copiados romanceados, e iluminados que iban a enriquecer las bibliotecas de reyes y príncipes y las eclesiásticas de España y de

fuera y que eran luz y enseñanza para clérigos y seglares.

En la segunda parte, nos presenta el señor Martinell las constantes y sucesivas construcciones del Monasterio de Poblet, en armonía con la importancia espiritual y material que rápidamente iba alcanzando y nos hace admirar sus Iglesias y sus Claustros, sus Sacristías, sus Bibliotecas y Archivos, la Sala Capitular, el Palacio de los Abades y el de los Reyes, las dependencias de los monjes y las del personal subalterno con todo su contenido tanto religioso como artístico.

En la tercera parte nos desarrolla en cuadros de precisión magistral la evolución artística de Poblet, en donde dice, pueden ser estudiados casi todos los aspectos de la arquitectura catalana, desde fines del siglo XII hasta el XVII: romántico, ogival, renacimiento y novoclassicismo.

El libro acaba con la Biografía populetana y con la indicación de que en los archivos de Barcelona, Tarragona, Figueras, Madrid, etcétera, se conserva numerosa documentación referente a dicho cenobio.

Diferentes planos y fotocopias y de conjunto, y de detalles permiten seguir el documentado estudio histórico-descriptivo de D. Cesar Martinell y apreciar y admirar la grandiosidad del célebre monasterio. Que preciosísimos y que impresionantes no son la vista de la Iglesia y Claustros con sus Regias y abaciales sepulcros, la Sala Capitular... Cuanto nos ha placido el grabado de Laborde que nos permite formar idea de la Biblioteca de D. Pedro de Aragón, últimos del siglo XVIII y las noticias sobre ésta y sobre el Archivo, que han de servirnos para nuestros trabajos: *El Archivo de Poblet*; y *La Biblioteca de Poblet*, en preparación.

Reciba el señor Martinell nuestra humilde felicitación y continúe sirviéndonos tan regalados presentes como el de *El Monasterio de Poblet*. Catalunya le debe gratitud por tan docto trabajo y por los demás que lleva publicados referentes al propio Monasterio de Poblet y el también cisterciense de Santas Creus.

El trabajo del señor Martinell es de obligada consulta. Está admirablemente escrito y cuanto dice es de capital interés. Es autor que sabe precisar y sintetizar. Cuando escribe y afirma está siempre basado en el arte y en los documentos. Su obra enseña y educa.

La Orden cisterciense, tan gloriosa y benemérita, y singularmente el Monasterio de Poblet tienen en el señor Martinell un entusiasta y doctísimo apologista!

FRANCISCO NABOT Y TOMAS,
Profesor de la Universidad de Barcelona.

PARTICULES

O DOLÇA HUMILITAT!

O dolça humilitat!
Plou. I l'aigua, que llisca dels pics de les muntanyes, omple la conca de les valls.

MIQUEL MELENDRES. *pvre.*

El que profesa amor a una idea, a un institució, a un sentiment i veient que el enemic los combat, abandona a su Prensa, demuestra no poseer talento práctico, alma de apóstol

UN RASGO DIPLOMATICO

¡¡IL SIGNORE ALOMAR!!!

Existe en Roma la costumbre, ya secular, de bendecir todas las cosas de la ciudad el Sábado Santo. Todos los sacerdotes de Roma van casa por casa en ese día, llevando a los hogares la bendición del Señor: la paz.

¡Hermosa costumbre, ciertamente!

Este año, como todos los años, se han bendecido todas las casas de Roma. ¡Todas! Con una sola excepción: el edificio de la Embajada de la República de España, casa-morada también del embajador, "il signore" Alomar.

—¿Un cura aquí? — parece que preguntó sorprendido el representante de la República.

Y como anticlerical neto, contemporáneo de aquel semanario que se llamaba "El Motín", rechazó al sacerdote que tuvo la gentileza de ir a la Embajada, llevándole la paz, suponemos que con la frase típica:

—¡Largo de aquí!

El señor Alomar no ha hecho eso a humo de pajas. Ha tenido una doble finalidad maquiavélica: no desagradar al Gobierno laico de la República laica, y dar una lección al embajador de Turquía, a lo mejor. Y, desde luego, singularizarse para merecer los comentarios que de su "diplomática" actitud se hacen en Roma.

No deben sorprender los éxitos diplomáticos que los representantes de la República tienen por ahí. Su discreción es evidente. Pero no está mal que sucedan estas cosas. Por el contrario, son muy convenientes. Porque dan a conocer el espíritu

de los hombres de la República.

El señor Alomar no se priva de nada. Antes que esa descortesía que alcanza a todos los habitantes de Roma, tuvo otro "rasgo" de ateo.

El día antes, Viernes Santo, como era 14 de abril, dió una fiesta en la Embajada para contrastar con la conmemoración del Centenario que Roma y el mundo civilizado solemnizaban de la muerte de Nuestro Señor Jesucristo; del suceso que divide en dos partes la Historia de la Humanidad e inicia la Historia de la civilización.

¡Una fiesta profana en Roma, el día de Viernes Santo, y en la Embajada de España! ¡Con República tenía que ser!

¡Claro está que si el señor Alomar ingería emparedados de jamón y champagne el Viernes Santo, sin dársele un ardite de la conmemoración secular de la Redención, rechazar la paz de Dios al siguiente día se corresponde con aquello.

¡Bendiciones al señor Alomar! Un revolucionario que se estime no puede oír más que maldiciones.

Al señor Alomar, para acertar en la vida, le basta inspirarse en sí mismo mordiendo o enrollando la punta de su chalina de lunares. ¡Es un filósofo!

Las bendiciones..., que las reciba ese "pobre hombre" de Mussolini, que tiene "la debilidad" de creer en Dios.

¡Nos indignamos? No. ¡Vamosa reirnos! Como se ríen los romanos.

Lo que no habrían hecho nunca las Hermanas de la Caridad

Médicos y practicantes tienen que cuidar de las infelices criaturas abandonadas

Oviedo. — Reproducimos un telegrama de prensa:

Las enfermeras del Instituto de Puericultura, por no hallarse conformes con la sanción impuesta a una compañera se han declarado en huelga. Han salido a la calle, dejando abandonados a los niños lactantes, que hubieron de quedar al cuidado de los practicantes y de los médicos.

La actitud incalificable de estas mujeres ha producido una vivísima indignación. Las enfermeras han sido declaradas cesantes por el incumplimiento de sus obligaciones, y se ha abierto nuevo concurso para cubrir, en el plazo más breve, las plazas de las huelguistas.

¡Ah! Los éxitos del laicismo. La actitud de esas enfermeras laicas, es el mejor discurso de oposición contra las Leyes Seculares de un Gobierno que no quiere enterarse.

¡Porque tiene ojos y no ve y tiene oídos y no oye!

FUATE, LECTOR

...en que el Ayuntamiento se propone cambiar el nombre de la calle de la Guitarra, por el de Fernando de los Ríos;
...en que no faltará quien toque las castañuelas;
...en que para el miedo que hay faltan precauciones;
...en que hoy es el día del quorum;
...en que el Gobierno solo necesita el empate, para quedarse;
...en que ya la bailamos otra vez;
...en que mientras unos se dedican a la americana, otros se aficionan a los rigodones;
...en que cuando cese de tocar la música, ¡ay de aquel que se quede en el local!;
...en que eso del complot monárquico ya no lo cree ni el mismo Azaña;
...en que el zeppelin pasó por Barcelona sin rozar con el palo ni con Maciá;

NOCES DE DIAMANT DELS JOCES FLORALS DE BARCELONA

A les 4'20, el senyor Miquel Ferrà, secretari del Jurat, llegí la memòria, en la qual es donava compte de la tasca del Jurat per a atorgar els premis als millors treballs entre els 316 presentats a concurs, i dedicà un record als morts durant l'any anterior. Tingué frases admirables en honor de Guerau de Liost.

A les 4'55 s'obre la plica conteniendo el nom de Josep Carner, guanyador de la Flor Natural. Una comissió, formada pels senyors Ferrà, Sagarra i Cabot, acompanyaren el senyor Carner a cercar la Reina de la Festa, senyoreta Eulàlia Tusell i Coll, que ocupà el setial d'honor, en mig de llargs aplaudiments.

Un cop llegida, el senyor Ramon d'Abadal lliurà a la Reina un ram de llorer, que aquesta diposità al peu del retrat d'Aribau, que presidia l'acte. L'homenatge al poeta de la nostra renaixença fou llargament aplaudit.

Josep Lleonart resultà guanyador de l'accèssit primer a la Flor. El senyor Lleonart no es presentà a recollir el premi.

Obtingué el segon accèssit el senyor Joan Llangueres per la seva poesia "Capvesprant". L. Ombra.

Resulta guanyador de l'Englantina d'or Guillem Colom, amb la poesia "Cançons de la terra", i de l'accèssit a aquest mateix premi, Miquel Fortesa, amb "El far abandonat".

Mossèn Camil Veis fou el guanyador de la Viola d'or i argent,

amb els cants "Maria de Magdala", i el mateix poeta el primer accèssit al mateix premi, amb la poesia "L'eterna passió de Crist".

Josep M.ª Cases de Muller, amb "La pregària de la nit primera", guanyà el segon accèssit.

Tant el guanyador de la Viola com el de l'Englantina llegiren llur composició, i foren objecte de fortes ovacions per part del públic.

Després es procedí al repartiment dels premis extraordinaris, d'acord amb la següent classificació: Premi del Consistori, a Joan M.ª Guasc, pel seu poema "Vida-amor"; l'accèssit a aquest premi a Manuel Vilà, per "Cançó de la mossà de l'hostal". Copa artística, a Eduard Girbal Jaume, autor de "De com la Gneisa Saborella es va tornar bruixa"; el primer accèssit, a Esteve Falguera, pels seus "Pomes", i el segon accèssit, a Ramon Tuselles.

El Premi Dolors Monserdà, concedit per primera vegada, a Jaume Martí i Marull, per les seves "Tres violes", i l'accèssit, a Domènec Perramon, pel seu "Clixé del port".

Els senyors Guasc i Jaume Martí llegiren llurs composicions, i foren també molt aplaudits.

Finalment es donà compte de la concessió del Premi Fastenrath a Prudenci Bertrana, per la seva comèdia "El comiat de Teresa", i del Premi Concepció Rabell, a Joan Minguez, per la seva novella "Magda, la generosa".

FLOR NATURAL

El branc de les vuit fulles

I

LA LLETRA IMAGINARIA

La grebro, amb flors, el finestrat decora
un'urpa glacial frena el torrent.
Escriu aquesta lletra, missenyora,
en una nit de lluna sense vent.
Somriu si miro l'hivernenc ultratge
que ni mon cor ateny ni el meu redós.
Seguit en cotxi, se, com un patge,
entotsolat en pensament de Vos.
En Vos la fe d'amor qui sap si nia
o el meu record sota del vostres rulls.
Però jo sé que us trobo per ma via
i que tringueu llavors els nostres ulls.
I ara em dono a l'esplai d'aquesta lletra,
...baladament, per mon goig o per mon greu,
a la flama només pugui remetre
el paper, i ella, en cendra, a l'aire lleu.—
Convé, no pas com qui feixuc camina,
que en l'impossible ens ajuntem de prop:
us dono cita en regió divina:
els vostres ulls hi arribaran de cap.
Anem al cim de l'aire a fer aliança
i sense llast en cara de recança
es besaran nostres sospirs només.
I no caldrà que descotxeu, senyora,
la testa d'or, el bec rosat d'un sí:
ni que ens torbi una joia traïdora
ni que, un cop decebuts, cuidem morir.
Digueu-me, us plau tan sapient fortuna?
En un anyor de tal delit, no em moc.
Car no us oblidó pas, ni que tot d'una
us semblí massa encativat pel foc.
Amb burxons més sobers que les espases
allibero calius, encès com ells;
sota blaus llepoteigs lluen les brases
i s'emmirallen en mos coures vells.
Però després, d'una tustada fera,
de mos últims robins veuré saltar
guspises d'or. En l'alta nit lleugera
faré el senyal de vostra cabellera
de mos somnis vinents en el lliudar.

II

ELS PRESENTIMENTS

El rat pennat recorre els vespres, atansat
a la sev'ombra. Bat
grisos vesllums d'aigua lleugera.
Amor miro l'escuma, dempeus a la ribera.
Que en sé d'aquells auguris de nit que hi ha en ma pensa
i veig lliscant un'ombra i mai el rat pennat.
encofurats, secrets?
Cal, perquè hi faci coneixença,
que em mostri, quan en mires, el pas de ma temença
la palpitació de tos ulls inquiets.

III

EL BROLLADOR

El brollador, davant la casa bruna
de dia té un tirat silenciós;
però tantost passada la vedruna
de dia i nit, que l'aire adorm, tot d'una
estrafà de la pluja el so nombros.
I puix ses melodies gorgolades
fan de mal destriar, quan sou al lit,

d'infinitejades delicades
de raitlles d'aigua travessant la nit,
a nom grat traduixo llurs passades
quan so mig desvetllat i mig dormint.
Si ets lluny i l'erta sclitud m'espania,
dic, mai l'estel em sotgi pel forat:
—La pluja acompanyivola es decanta
a amorosir mon cor i ma complanta.—
Però si plou, i et sento a mon costat,
dic:—Bé hi ha estels. El brollador els hi canta.

IV

DESEMPAR

Mentre mon cos et lliga i et breçcia,
ten pensament, no mai feixuc, se'n vola,
i s'esgarria, lluny, el meu desig.

Deseparada, resta al mig
una abraçada tota sola.

V

EL BOSCO A L'HIVERN

El bosc, l'antiga foradada verda,
s'ha retallat en claustre delicat,
i cada capitell és un brodat
de fina malla, violeta i púrpura.
Al cim dels arbres, oblidats de trémer,
damunt de l'últim agulleig, s'estén
la dolçor d'aquest cel convalescent,
bessó d'un llac entre la neu dormida.
Riu en ses flors gosades la gatosa
i el gallarà té el seu robí madur,
mentre s'ajassa l'esbarzer mig bru
batut i socarrat per les gelades.
Han pres un roig de folles les falgueres;
i al fons de cada caminal s'escau
aquest lluny exquisit, argent i blau,
dolç com l'enlloc on duraria el somni.
Aquell lluny exquisit insolible,
tan amatent, tan fugisser però,
bo per als bes de més allá del plor,
si fossis i jo fos com ens vanàvem
tu en el silenci i en el càntic jo.

VI

DESPRES

Mon cor s'adona
del passarell
que havia reflat tota l'estona;
i amb tu en els ulls no m'adonava d'ell.
Tot m'asserena
aquest llanguir
de la llum de biaix que l'herba empena
i la pau de la pols en el camí.
I no val l'or menut d'una guspira
ni el plomissol de card volant al vent
l'afany, que es gira,
d'esguards, esguards i bunior de gent.
Ja, com a llum de mi, sé que en la freda
espona, las el teu coixi defall,
i que ton últim barbalà de seda
fuig del mirall.
La pau m'inunda.
La solitud té sos perdons a tret.
L'arbre i el riu i l'ànima profunda,
tot s'ha refet.
I lluny del goig de tes voreres
ve el meu conhort;
I faig més dolç i meu que tu no eres,
com ungit de rosada, ton record.

VII

DESESPERANÇA

Es pon, lívid, el sol; el fred peluca;
es plany tota la casa de sotracs.
M'abasarda, en el dia que s'acluca,
la pols que xiu'a traginant parracs.
Es ja la mà de la dissort qui truce:
fina l'estona dels destins manyacs.
Un fosc cèll el meu pitxer trabuca:
el vent tira per terra mos escacs.
Contra mon doi no trobaré soplug;
la mort, potser, més gentilment soluda.
Garfit, debades tot em crida:—Fuig!—
el cor transit i l'amistat perduda,
l'amor tornada impladós rebuig
i l'altar branca del meu pi rompuda.

VIII

ESQUINC

Un últim poc de tu l'ànima calca;
(mon urc s'amusssa quan ja tu no em veus).
A tocar de l'abis, un boix em falca:
el món s'allarga inútil a mos peus.
Encesa un riu els oblidats conpreus
i ja per les afraus la nit cavalva.
A l'ert adéu bé m'he pogut destrènyer.
Amigues van a ton florit balcó;
i mentre el plany la teva gorja ensenya
i mires en el vidre el ploricó.
jo he muntat les decretes de la penya,
sol a sentir l'aüc de ma dolor.
Ex cap al tard la tímida becada
de sota el grévol l'esbarzerar;
si l'argentada llum s'acomoda
al llient bassic ella se'n va:
i el bri de perdigó que l'ha tocada,
morta l'ajeu en el mateix fangar.
Però el tudó si son delit detura
el plom feixuc, no es nonarà tan prest;
i mai ja voli dolorós i test,
heu negre bosc c penyalot d'altura:
vol finir lluny, i fins que hi sigui, dura:
el seu traspàs demana lloc ferest.
Amb tal esquivatat mon esperit
mensa a desert la seva fe malmesa;
i temut d'un demà de més tristesa
nega l'últim fogall de juvenesa
que el subterrani lloc sense delit,
en l'abis de l'espai i de la nit.

Englatina

Cançons de la terra

Cantant la cançó antiga
amb una nova pietat.

MARAGALL

Mel a dins les bresques
flora l'olivar,
i als camps noies fresques
per eixarcolar.

L'herba es alta i tendre
i es fa colli arreu,
per dar i per vendre
prou en trobareu.

Rocelles florides
i albons espigats,
capblans i calcides
tapan els sembrats...

Ardides donzelles
en alegre estol,
les galtes vermelles,
herbegen al sol.

Tot bull d'esponera,
tot riu de salut,
com la sang lleugera
de llur joventut...

Vora la bardissa
del torrent ombriu,
salta al sol la llisa
i el pensà fa el niu.

La feixuga flaire
dels favars en flor
emperseix l'aire
que és polsima d'or.

I el blat treu espiga
dins l'herbei humid;
si el peu el calciga,
goixa amb més delit.

Les arestes molles
filen com un fus,
sobre els braços nus,
i fan pessigoll's.

Les ombres són franques
pica el soletlet,
l'amor fa l'ullet
per entre les branques

Que pels veinatges,
tots amb llur parell,
lauren els missatges
l'humil call-vermell.

I arreu per les tanques
volen amb ardor
les rialles franques,
les cançons d'amor.

—Folgançes serenes,
goig del viure humil,
que escalfen les venes
sota el sol d'abril!—

Dins l'alta esponera
del florit redol,
respon la busquera
xiula el rossinyol...

Quan migdia sona,
que es calma l'oreig,
l'ombra fresca i bona
convida al festeig.
Breu l'hora s'escola...
I en el curt descans,
l'amor eixarcola
amb les dues mans!

EXPOSICION

Ramón Soler Icart

de

DIBUJO Y PINTURA

del 2 al 14 de Mayo

Todos los días de siete y media a
nueve noche

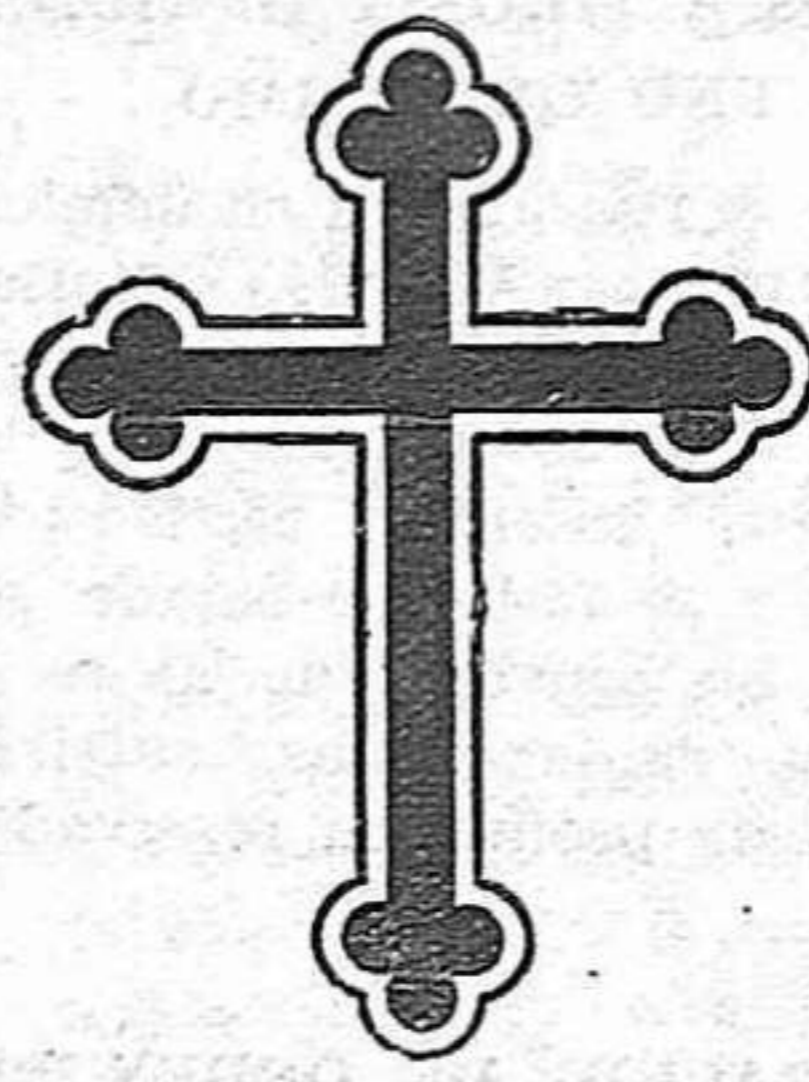
en el

SALON DE EXPOSICIONES

de la

Academia "SOLER"

Colón, 33

Joan Batet i Mestres

V A M O R I R

EL DIA 6 DEL CORRENT, A L'EDAT DE 64 ANYS
havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

(A . C . S .)

La seva vídua Maria Turró de Conill, fills Lluís, Maria i Joan; fill polític Eudald Melendres Rué, néts, germans Domènec i Emili, germana política Elvira Martínez, nebots, cosins i demés família, i la raó social "Hijos de Domingo Batet" de Tarragona i Barcelona, preguen a's seus amics i coneguts que l'encomanin a Déu i els agrairan que assisteixin als funerals que en sufragi de l'ànima del plorat difunt, tindran lloc, s. D. v., demà, dijous, a les onze, a l'església parroquial de Sant Joan Baptista.

Tarragona, Maig de 1933.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

L'Eminentíssim senyor Cardenal Primat de Tarragona, l'Excel·lentíssim senyor Nunci de S. S.; els Ihtms. i Rdms. senyors Bisbes de les Diòcessis sufragànies de la província eclesiàstica tarragonina; i els Ihtms. i Rdms. senyors Bisbes de Les Palmes i Tarazona, han concedit indulgències en la forma de costum.

Informació de Borsa

Barcelona 9 Mayo 1933

D. Interior 4 %	67,50
' Exterior 4 %	81,50
" Amortitzable 3 %	71,—
" " 4 1/2 %	—
" " 5 % 127	—
' sense impost	99,20
" Amortitzable 5 % 1927	85,15
amb impost	198,50
' Bons or 6%	—
D. Ferroviaria 5 %	—
Accions f. c. Nord	35,—
" f. c. Alcant	30,—
" f. c. Andalusos	10,—
" Explosius	130,—
" Mines Rif	46,50
" Aigü Barcelona	147,50
" CHADE	—
" Tramvies ords.	—
" B. H. Colonial	44,50
" Cia. Esp. de Petrol	5,—
" Assucrera	—
" Ford	157,—
" Metre Transversal	—

DIVISES

Francs	46,30
Lliures	39,85
Dòllars	10,25
Lires	62,05 15
Belgues	164,—
Suïssos	227,25
Marcos	2,78
Florins	4,73
Corones Txegues	35,20

Informació facilitada pels Bancs de Vizcaya i Comercial de Barcelona.

RESTAURANT BUENSUCESO

CALLE BUENSUCESO, NUMS. 6 y 8, al lado de la Rambla de Catalunya y muy cerca de la Plaza de Cataluña. Se sirve a la carta a todas horas.

CENTROS OFICIALES

GENERALITAT DE CATALUNYA

Comissaria delegada

Per aquesta Comissaria es decretà ahir la resolució dels següents assumptes que foren sotmesos a la seva aprovació per Secretaria:

Departament de Sanitat i Assistència Social

Malalts ingressats a l'Hospital de Sant Pau i Santa Tecla des del dia 2 del corrent mes.

Informe als següents comptes:

Al d'estades ocasionades pels malalts acollits a l'Hospital de S. Pau i Sta. Tecla el mes d'abril; al de l'Hospital de Caritat de Torredembarra, mes d'abril; al de l'Asil d'Oblates per l'acolliment de dues asilades, mes d'abril; el d'estades que ocasionaren en el present mes els malalts acollits a l'Institut Pere Mata de Reus; el d'estades durant abril per dos nens a l'Institut Torremar.

Proposta d'ingrés d'una malalta a l'Institut Pere Mata de Reus.

Idem que les estades que ocasioni en el propi Institut un malat d'aquesta ciutat siguin a càrrec de l'Assistència social.

Moviment de malalts en els establiments que utilitza la Corporació des del dia 2 de l'actual.

Departament de Governació

Informe a l'expedient sobre autorització a la Societat "Cloratita" per a instal·lar una línia elèctrica des de Flix al lloc conegut per "Seves".

Departament de Construccions Cívils

Relació de factures de despeses per obres de conservació a la Casa d'Assistència Social durant el primer trimestre d'enguany.

Petició de l'Alcaldia de Benisanet dels serveis del personal de la Secció per a la redacció d'un projecte d'Escoles graduades.

Departament de Ramaderia

Comptes de l'Institut de Seroteràpia de Madrid i de diversos industrials per gèneres servits a la Granja "Voramar".

Departament d'Obres Públiques

Petició de les següents quantitats per atenció del servei:

Per al pagament de jornals a capatxos, peons caminers i auxiliars de tota mena, 17.500 pessetes; per despeses de materials i altres pel servei de conservació ordinària de carreteres i camins veïnals, 2.000 pessetes; per l'adquisició d'útils i aparells propis pel servei de conservació, 2.000; per les despeses dels automòbils incloses les dietes dels xofers, 1.000 pessetes; per l'adquisició de material d'oficina, 1.000 pessetes.

Petició de l'Ajuntament d'Alforja de que es construïxin alguns dels camins veïnals d'Alforja a la carretera d'Alcolea del Pinar a Tarragona a Prades o d'Alforja a Riudecols i del Coll d'Alforja al de la Teixeta.

Informe a una petició dels veïns dels poblats de l'Enveja, Jesús i Maria i la Cava, referent a la construcció d'un tros de camí veïnal del riu al de Jesús i Maria a la Cava.

Proposta de regatge asfàltic dels quilòmetres 8 al 17 de la carretera de Tarragona a Pont d'Armentera.

Idem de la carretera de la general de Sant Guim a Santa Coloma de Queralt a la provincial d'Igualada al confí de la província.

Proposta d'aprovació de les següents certificacions:

Núm. 17 de les obres de construcció del camí veïnal de Blancafort a Omells de Nagaia per Montblanquet; núm. 5 de les obres del camí veïnal de Vallespinosa a la carretera de Montblanc a Santa Coloma de Queralt; núm. 4 de les obres del camí veïnal de Saumella a la carretera de Valls a Igualada; núm. 4 de les obres del camí veïnal de Serra d'Alms a la carretera d'Alcolea del Pinar a Tarragona per Darmós; núm. 2 de les obres del camí veïnal de Llaveria a la carretera de Reus a la collada de Fatges.

Permisos per a realitzar obres que afecten a les zones de les vies provincials.

Comptes dels senyors notaris que han intervingut en les subhastes dels camins veïnals d'Amposta pels Caserius a la carretera de Vinaroç a l'Hospital Nou i d'Amposta a Vinallop.

Departament d'Intervenció

Informe als següents comptes:

De la S. A. "Riegos y Fuerza del Ebro", pel servei de fluid elèctric durant els mesos de gener, febrer, març i abril per la il·luminació de les dependències d'aquesta Comissaria.

Al de la Companyia Telefònica nacional d'Espanya per l'abonament del servei telefònic de les oficines de Recaptació corresponents als mesos de gener, febrer, març i abril.

Al de la Imprenta Llorens per material imprès per Negociat de cèdules; al de la mateixa casa Llorens per material per a practicar trimestralment les liquidacions d'Hisenda; de la mateixa casa Llorens per la impressió de cinc talonaris destinats a la venda de llistes electorals.

Al de material de les oficines de la Junta provincial de Sanitat que corresponen al primer trimestre d'enguany.

Al del funcionari senyor Alvarez d'Ossó per les despeses d'un viatge a Reus per a recollir unes dades de l'Administració de l'Institut Pere Mata.

Al del porter major per petites despeses durant el primer trimestre d'enguany.

Al de la casa Ventura per material subministrat a les oficines del Tribunal Contenciós-Administratiu.

Al de la Casa Llevaria per diversos efectes destinats a l'auto de la Comissaria.

Als de benzina facilitada per les cases Josep Maria Banús i Jaume Grau amb destí a l'auto de la Comissaria.

Petició de premis del Club d'Escacs i de l'Agrupació fotogràfica d'aquesta ciutat per als concursos que estan celebrant.

DELGAECIÓN DE HACIENDA

El senyor Delegat d'Hisenda ha assenyalat per avui els següents pagaments:

Pius Masip Sas.	23.583'11
Josep Sala Amat.	8.275'40
Narcís M. Salvador.	7.959'20
Josep Blanquet Gas.	7.793'08
Serafi Colomina N.	7.956'33
Josep Casals Roig	7.956'33
Joan Nadal Vallbona.	7.590'74
Francesc González Barrios.	5.761'12
Eduard Cabré D.	4.729'61
Antoni Parera Const.	4.272'50
Eudald Melendres Rué.	4.012'87
Josep Sabater Domènec.	1.601'55
Santiago Carbonell R.	1.578'20
Maties Mallol Bosch.	1.480'50
Antoni Falcó Balsells.	1.000'00
Sr. Admcr. Loteries núm. 2.	1.330'81
Tomàs Hernández Mor.	414'00
Manuel Dueñas Pañuelas.	298'15
Admcr. pral. Correos.	44'42

REGISTRO CIVIL

Inscripciones verificadas ayer

Nacidos:
Ninguno.

Defunciones:
Juan Rozas Mesa, de 72 años, Cuartel Norte, 340.

Matrimonios:
Manuel Recasens Montesinos con Teresa Graus Duch.
Manuel Muñoz Casares con Maria Casares Delgado.

Augusto Serres

COMPRA - VENTA
Administración de fincas
DESPACHO: de 10 a 12
CARRETERA
BARCELONA, 49
TARRAGONA
Teléfono 449 X

La tranquilidad en España

ACTOS DE SABOTAJE. -- EXPLOSION DE OCHO BOMBAS

MADRID. — A las 11 de la noche carretera de Andalucía oyeron unas los vecinos de la entrada de la formidables explosiones, en el lugar conocido por el Barrio del Carmen, a unos trescientos metros aproximadamente de dicha carretera.

Pasados los primeros momentos de estupor, se comprobó que las detonaciones obedecían a haber hecho explosión varias bombas que varios individuos habían colocado en dos postes conductores de energía eléctrica.

La primera explosión se ha podido comprobar que la motivó el estallido de cuatro bombas de gran potencia, que fueron colocadas en la base de uno de los postes. La torre de éste no llegó a caer, pero quedó completamente doblada.

Otra torre situada a un metro de la anterior, resultó completamente destruida.

No se tiene noticias de que hayan ocurrido desgracias personales.

El sereno de la carretera, llamado Francisco Fernández, al darse cuenta de lo que ocurría, avisó telefónicamente a la Tenencia de Alcaldía del distrito de la Inclusa, y ésta pasó el hecho en conocimiento de la Dirección general de Seguridad.

Inmediatamente salieron de la Dirección, varios camiones de guardias de Asalto y agentes de Vigilancia, los cuales dieron una batida por los alrededores, sin que se haya podido efectuar ninguna detención.

El transformador de la luz, situado a cien metros de donde ocurrieron las explosiones, quedó completamente inútil.

La energía eléctrica de estos cables, suministra completamente a la Compañía Hidroeléctrica del Paseo Imperial.

Las fuerzas iban mandadas por el teniente don Jaime Llorca y sargento Sanz.

En el lugar del suceso se personaron el comisario del distrito y un inspector.

Desde el transformador mencionado se iluminó el lugar del suceso con un reflector para ver si se lograba descubrir la presencia de algún individuo por las inmediaciones; pero esta investigación resultó infructuosa.

Las explosiones ocurrieron en el sitio denominado Cerro de Valdezarro.

La fuerza eléctrica de esta línea es de unos 200.000 voltios aproximadamente.

El número de bombas que hicieron explosión fué el de cinco, colocadas en dos postes.

A los pocos minutos de oírse estas cinco explosiones se pro-

dujeron otras tres consecutivas en el lugar denominado El Embarcadero, entre el barrio de la Chopera y Yeserías.

Estas tres bombas fueron colocadas al pie de una columna de las que sustentan los cables de alta tensión pertenecientes a la Compañía Hidroeléctrica Española del Salto de Bolarque.

La columna está situada en la desembocadura de la calle de Eugenio Cases, lugar inmediato a un merendero y a doscientos metros de la carretera de Andalucía.

La columna consta de cuatro pies, sujetos por unos tirantes, y la bomba causó en ellos grandes desperfectos.

Los cuatro pies quedaron destrozados y únicamente quedaron en pie, aunque doblados, los tirantes.

El ruido de las detonaciones de uno y otro sitio despertó a la mayoría del vecindario, cundiendo la alarma en la barriada por lo que la gente se echó a la calle para conocer lo ocurrido.

No hubo desgracias personales en ninguno de los dos sitios donde estallaron las bombas.

MADRID. — Las ocho bombas, eran de gran potencia, construidas con tornillos, clavos y trozos de hierro.

Son de las llamadas de piña y de grandes dimensiones.

La policía recogió gran cantidad de proyectiles que trasladó a la Dirección General de Seguridad.

Desde la Dirección General se dispuso que durante la madrugada patrullasen por los lugares donde estallaron las bombas, fuerzas de la guardia civil de infantería y caballería.

La línea que intentaron destruir en el lugar denominado El Embarcadero, tiene una fuerza 132.000 voltios.

LAS LUCHAS POLITICAS EN LAS VASCONGADAS. -- OCHO HERIDOS EN COLISIONES ENTRE NACIONALISTAS Y REPUBLICANOS Y SOCIALISTAS

BILBAO. — En el monte Archara, cercano a esta capital, se produjo una colisión entre dos grupos de republicanos y nacionalistas: accendiéndose a palos y pedradas. Resultaron cinco heridos entre ellos un soldado que vestía de paisano. Acudieron los guardias de asalto que practicacon cinco detenciones.

En Jaramillo se registró otra colisión entre nacionalistas y socialistas, resultando tres heridos entre ellos un individuo apellidado

Armendáriz, que sufre graves lesiones en la cabeza, de un garrotazo.

DOS NACIONALISTAS AGREDIDOS A TIROS Y HERIDOS, UNO GRAVISIMO

Quando se retiraban a su domicilio los hermanos Valentín Cipriano Licas, nacionalistas, fueron agredidos a tiros por un grupo de desconocidos. Valentín recibió tres balazos y se halla en estado gravísimo. Su hermano fué alcanzado por una de las balas, sufriendo heridas de pronóstico reservado.

ALTERACION DE ORDEN PUBLICO. -- UN HERIDO

TERUEL. — En el pueblo de Baguena por cuestiones políticas derivadas de las últimas elecciones se produjo una alteración de orden público resultando heridos de una perdigonada el ex candidato independiente Santiago Lamento.

Como presunto autor de este hecho ha sido detenido el socialista Joaquín Pardia.

LA SITUACION EN ASTURIAS. -- ROBO DE 2.300 CARTUCHOS DE DINAMITA

OVIEDO, 8. — El gobernador ha manifestado que anoche habían sido robados de la mina Llacara, de la empresa minera de Langreo, 2.300 cartuchos de dinamita; numerosos rollos de mecha y muchas cajas de fulminantes.

Se cree que el robo ha sido cometido por los que ejercen actos de sabotaje.

Al dar cuenta el gobernador del hecho al ministro de la Gobernación, éste le ordenó que se abra una información con carácter urgente, multando a la empresa por no cuidar debidamente de la vigilancia de la misma.

Añadió el gobernador que tenía noticias de que se prepara la huelga general por la C. N. T. y que en el caso de que el movimiento llgue a declararse, alcanzará principalmente a Gijón, donde ha adoptado ya grandes precauciones, así como en el resto de la zona minera.

Agregó que procederá con la máxima energía ante cualquier intento de perturbación del orden.

Parece que los huelguistas se proponen dejar sin corriente eléctrica a las minas.

PASTISSETS DE TORTOSA

RAFAEL ESCOFET - TARRAGONA

TODO AMANTE

a la buena música debe poseer el FAMOSO Superheterodino R. 205 "La Voz de su Amo". EL SIMBOLO DE LA SUPREMACIA EUROPEA entera con gran pureza de matices tonales. Pruébalo y se convencerá. Para demostraciones.

CASA ARBONA

C. de Rius, 19.

LA NOSTRA PROTESTA

La lectura del projecte de llei sobre Confessions i Congregacions religioses ens ha produït una impressió penosíssima. En matèria de sectarisme i de persecució religiosa va encara més lluny que els articles corresponents de la Constitució. En traduir a la llei concreta els preceptes constitucionals, no s'ha tingut per a res en compte la realitat hispànica. En lloc d'adaptar aquells preceptes a aquesta realitat amb un sentit ampli i amb un esperit liberal, s'ha restringit encara llur estretor hostil. Aquesta restricció arriba en alguns articles a reduir els motllos constitucionals en forma que els trenca. Inclou un atac contra la llibertat i la independència de l'Església Catòlica. Ferèix, immerescudament, innecessàriament, temeràriament, el sentit religiós i el sentit liberal de molts milions de ciutadans espanyols. Es, doncs, ben comprensible la protesta i la indignació que la lectura d'aquest projecte de llei ha suscitat en tots els elements catòlics i en molts d'altres que, sense ésser-ho, senten un respecte democràtic als sentiments i a la consciència religiosa dels seus ciutadans.

La presentació d'aquest projecte de llei no respon a cap necessitat urgent del cos social hispànic. Es una ofensa als sentiments religiosos de copioses multituds lleialment addictes al règim. Es un instrument de discòrdia. Agreuja i vulnera alhora l'article 26 de la Constitució.

Davant d'aquesta crua realitat, ¿quina ha d'ésser l'actitud dels catòlics? Nosaltres no tenim autoritat per a fixar normes de conducta en aquesta matèria. Però la jerarquia eclesiàstica de les terres d'Espanya, en una "Declaració col·lectiva", que té la solemnitat d'un document rctor, ha assenyalat en forma inequívoca el camí a seguir pels

catòlics en les actuals circumstàncies. En aquella "Declaració" es demanava l'acatament al règim. Es feia la necessària distinció entre règim i legislació. Era excitat el zel dels ciutadans catòlics per tal que, dintre del règim, cerquessin la reforma de la legislació sectària. I afegia que els catòlics no havien de perdre mai de vista la realitat actual, per tal de situar-se degudament i treure d'ella, i malgrat ella, el major profit. Es necessària, — deien els prelats — com a fonament de tota altra actuació, una major intensitat de vida religiosa, personal i col·lectiva, per a fer revivre les tradicions religioses, restaurar l'esperit cristià en el poble, sostenir la força i la independència de l'Església, ofegar el mal en l'abundor del bé, participar en l'exercici de tots els deures religiosos i socials.

Aquesta ha d'ésser, doncs, la norma de la nostra activitat. Encara que les comunitats governants accentuin llur significació demagògica, o sectària, hem d'actuar lleialment dintre del règim per aconseguir, amb l'esforç de la nostra ciutadania, la rectificació d'aquella conducta.

L'actuació dels elements catòlics ha d'ésser serena, única forma que sigui eficaç. Qualsevol histerisme, qualsevol temptativa per a barrejar-hi tions prèvies de règim, podrien ésser contraproduents. No és lícit, per motius extrarreligiosos, comprometre i perjudicar la causa mateixa que es voldria defensar.

Actuem, doncs, intensament, per a guanyar l'assistència ciutadana. La República serà el que els ciutadans espanyols vulguin. I nosaltres volem una República democràtica, on tots els ciutadans tots els pobles espanyols es trobin bé.

JOAQUIM PELLICENA

(De "La Veu de Catalunya").

La Revolución

provocarán, muy en breve, los famosos

APARATOS DE RADIO "NEW PYRYS"

de 3 válvulas Tungram, una Pentodo :: Mueble americano elegante con altavoz completo :: Casis metálico :: Cuadrante iluminado :: Mando selectivo de estaciones (elimina la local) :: Interruptor de alumbrado :: Directo a 125 V. :: Sin antena.

Recibe además de la emisora local, numerosas estaciones alemanas, inglesas, italianas y francesas.

GARANTIA POR DOS AÑOS

HAY VARIOS TIPOS

De Ptas. 98

Ptas. 150

Ptas. 185

PRONTO, DEMOSTRACIONES A DOMICILIO

AHORRE USTED DINERO

No compre aparato de RADIO sin antes haber solicitado una demostración del "NEW PYRYS"

¡Anémicas!

Defended vuestro organismo tomando el poderoso Jarabe de

HIPOFOSFITOS

SALUD

Reanima al agotado, da vigor a los nervios y glóbulos rojos a la sangre.

Reconstituyente inalterable y de uso eficaz en todas las estaciones del año.

Aprobado por la Academia de Medicina.

No se vende a granel.

